

Jaarverslag kinderopvang Lingewaard 2024

Team Sociaal Beleid
Juni 2025 | 1.0

Naam opsteller A. van Rijn-Daman
Team Sociaal Beleid

Datum en versie 27 mei 2024 en 1

Datum vaststelling
Vastgesteld door

Eventueel publicatiedatum
Zaaknummer

24 juni 2025
College van Burgermeester en
wethouders
1334222

Inhoud

1. Inleiding	2
1.1 Wet Kinderopvang.....	2
1.2 Verantwoording en toezicht.....	2
2. Landelijk Register Kinderopvang	4
2.1 Aantal voorzieningen.....	4
2.3 Registratie voorzieningen	4
3. Inspecties en handhaving	5
3.1 Soort inspecties	5
3.2 Flexibel toezicht.....	5
3.3 Inspecties KDV/BSO/GOB	5
3.4 Inspecties VGO	5
4. Handhaving.....	7
4.1 Advies handhaven.....	7
4.2 Handhavingsinstrumenten.....	7
5. Conclusie	8

1. Inleiding

Met dit jaarverslag Kinderopvang 2024 geeft het college van burgemeester en wethouders (verder: het college) aan op welke manier we in Lingewaard het afgelopen jaar uitvoering hebben gegeven aan de Wet kinderopvang. Dit verslag is geschreven ter aanvulling op het landelijk gegenereerde format Jaarverantwoording Kinderopvang 2024, welke u aantreft in de bijlage.

1.1 Wet Kinderopvang

In de Wet Kinderopvang (verder Wko) is geregeld dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het toezicht op – en de handhaving van – de kwaliteit van de kinderopvang. Het doel van de Wko is het bieden van verantwoorde kinderopvang. Daaronder wordt verstaan het in een veilige en gezonde omgeving bieden van emotionele veiligheid aan kinderen, het bevorderen van de persoonlijke en sociale competentie van kinderen en de socialisatie van kinderen door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen.

De gemeente heeft een centrale rol bij het toezicht op de naleving van de Wko. Het college van burgemeester en wethouders ziet toe op de naleving van de eisen in de kinderopvang zoals opgesteld in de Wko. Zij heeft hiervoor de GGD, als onderdeel van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (verder VGGM), aangewezen als toezichthouder. De toezichthouder legt haar oordeel, naar aanleiding van een onderzoek, vast in een inspectierapport. Indien de toezichthouder oordeelt dat een houder¹ de vastgestelde regels uit de Wko niet naleeft, vermeldt zij dat in het rapport. Wanneer een houder de wet overtreedt, moet de gemeente handhaven.

Ook is de gemeente verantwoordelijk voor het beheer van het Landelijk Register Kinderopvang (verder: LRK). Daarnaast heeft de gemeente regulierentaken op het gebied van vastgoed, vergunningen en gebruikersvergunningen, die al dan niet zijn uitbesteed.

Het toezicht en de handhaving in de kinderopvang in 2024 vond plaats volgens de “Beleidsregels gemeentelijke takenuitvoering Wet kinderopvang 2020”. Op 17 september 2020 zijn deze beleidsregels in werking getreden.

1.2 Verantwoording en toezicht

Het college stelt jaarlijks vóór 1 juli de jaarverantwoording vast over de toezicht- en handhavingstaken die de gemeente in het afgelopen jaar in het kader van de Wko heeft verricht. Deze jaarverantwoording gaat naar de Inspectie van het Onderwijs (verder IvhO) en de gemeenteraad en geeft een indicatie over het uitvoeringsniveau van de gemeente.

De IvhO oefent het tweedelijnstoezicht op de kwaliteit van de kinderopvang uit. De jaarverantwoording is door de IvhO voor elke gemeente op identieke wijze gegenereerd op basis van de door de gemeente aangeleverde gegevens.

Eerder publiceerde de de IvhO een oordeel over het toezicht dat door de gemeenten op de kinderopvang wordt uitgevoerd middels het toekennen van een status (A, B of C). Dit verandert door het nieuwe interbestuurlijke toezichtkader dat per 1 januari 2023 voor LEA/vve en toezicht en handhaving kinderopvang van kracht is. Door het nieuwe toezichtkader vinden er vanaf 2023 oordelen per standaard plaats (en dus geen algemeen oordeel). Gemeenten zonder risico's op het gebied van kinderopvang en LEA/vve ontvangen aan het einde van het jaar een brief. Overigens heeft het nieuwe kader geen veranderingen in de wettelijke taken van gemeenten tot gevolg.

¹ Een houder: (de eigenaar van) een onderneming die een kindercentrum of gastouderbureau exploiteert.

De gegevens uit de jaarverantwoording en dit jaarverslag sluiten niet altijd op elkaar aan. Dit wordt veroorzaakt doordat de IvhO verschillende meetpunten hanteert voor de samenstelling van de toezichtinformatie, namelijk de periode tot 1 oktober 2024 en daarnaast het hele kalenderjaar. Daarnaast is er soms sprake van een overloop tussen de kalenderjaren: de inspectie is uitgevoerd in 2024, maar het inspectierapport is afgerond in 2025.

2. Landelijk Register Kinderopvang

In het LRK staan alle voorzieningen voor kinderdagopvang, voorzieningen voor buitenschoolse opvang, voorzieningen voor gastouderopvang en gastouderbureaus geregistreerd. Ouders ontvangen alleen kinderopvangtoeslag wanneer hun kind wordt opgevangen bij een in het LRK geregistreerde voorziening. In het LRK staan tevens de inspectierapporten van alle voorzieningen. Deze zijn publiek inzichtelijk.

2.1 Aantal voorzieningen

In Lingewaard staan op 31 december 2024 de volgende voorzieningen geregistreerd in het LRK:

- 21 voorzieningen voor buitenschoolse opvang, met 1086 kindplaatsen;
- 21 voorzieningen voor kinderdagopvang, met 755 kindplaatsen;
- 1 gastouderbureau (verder GOB) met in totaal 37 bemiddelingsrelaties met gastouders, waarvan 23 gastouders in onze gemeente;
- 40 voorzieningen voor gastouderopvang (verder VGO) met 237 kindplaatsen.

Tabel 1.1 Voorzieningen kinderopvang gemeente Lingewaard

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
KDV	24	20	19	18	18	18	22	21
BSO	23	21	22	21	21	21	22	21
GOB	2	2	2	1	1	1	1	1
VGO	103	85	72	63	53	47	45	40
Kind- plaatsen	2166	2138	2216	2174	2167	2127	2141	2078

Tabel 1.1 laat de ontwikkeling zien in het aantal voorzieningen en het aantal kindplaatsen in de gemeente Lingewaard. De trend van dalende aantallen VGO zet zich in 2024 voort. Deze daling sluit aan bij landelijke cijfers: minder kinderen worden opgevangen bij VGO én het aantal VGO daalt. Dit kan verklaard worden door aanscherpingen in wetgeving betreffende VGO. Hoewel controles van de toezichthouders weinig tekortkomingen laten zien bij VGO, tonen landelijke onderzoeken aan dat een deel van de gastouders nog niet voldoet aan de pedagogische kwaliteit die gewenst is. De overheid scherpt de wetgeving aan, zodat kwaliteit van kinderopvang overal gewaarborgd is.

2.3 Registratie voorzieningen

Alle voorzieningen voor kinderdagopvang, buitenschoolse opvang, gastouderopvang en gastouderbureaus zijn geregistreerd in het LRK. Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor een juiste, volledige en actuele registratie van alle voorzieningen voor kinderopvang in het LRK.

Uit de jaarverantwoording 2024 blijkt dat in 2024 negen aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe voorzieningen ontvangen heeft. Acht daarvan zijn tijdig afgehandeld. Dit betekent dat 88,89% van de aanvragen tijdig afgehandeld is. Wanneer dit percentage naast de landelijke benchmark gegevens gelegd wordt (96,37%), wijken de cijfers van de gemeente Lingewaard negatief af. De kanttekening die hierbij geplaatst moet worden is dat door het geringe aantal aanvragen toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe voorzieningen in Lingewaard, één niet tijdig afgehandelde aanvraag direct een groot effect heeft op het percentage tijdig afgehandelde aanvragen. Dit kan een vertekend beeld geven.

3. Inspecties en handhaving

3.1 Soort inspecties

De toezichthouder voert verschillende inspecties uit, te weten:

- onderzoek voor registratie;
- onderzoek na registratie
- regulier jaarlijks onderzoek
- incidenteel onderzoek
- nader onderzoek (na geconstateerde overtreding(en))

De inspecties vinden, met uitzondering van het onderzoek voor registratie, onaangekondigd plaats. Op die manier krijgt de toezichthouder een realistisch beeld van de dagelijkse praktijk bij de onderzochte voorziening. De inspecties in de kinderopvang worden uitgevoerd door de VGGM. De rapporten zijn landelijk vastgestelde modellen en worden gepubliceerd in het LRK.

Minimaal één per jaar bezoekt de toezichthouder onaangekondigd iedere voorziening voor kinderdagopvang, iedere voorziening voor buitenschoolse opvang en ieder gastouderbureau in de gemeente. Daarnaast bezoekt de toezichthouder ook jaarlijks ten minste 50% van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang; waarbij iedere gastouderlocatie ten minste eens per drie jaar bezocht wordt.

3.2 Flexibel toezicht

In 2024 zijn alle geregistreerde voorzieningen voor kinderdagopvang, voorzieningen voor buitenschoolse opvang en gastouderbureaus geïnspecteerd volgens de uitgangspunten van flexibel toezicht. De te inspecteren onderwerpen/thema's zijn in 2022 vastgelegd in het uitvoeringsplan flexibel toezicht. Dit plan is opgesteld door de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland midden en de regiogemeenten. In de DVO van 2024 tussen de gemeente Lingewaard en de VGGM wordt verwezen naar dit uitvoeringsplan en worden de afspraken over flexibel toezicht vastgelegd en bevestigd.

3.3 Inspecties KDV/BSO/GOB

Gemeenten zijn verplicht om alle voorzieningen voor kinderopvang binnen de gemeente te laten inspecteren. Dit gebeurt eerst bij de aanvraag (onderzoek voor registratie) en vervolgens na start exploitatie (onderzoek na registratie). Wanneer een locatie aan de eisen voldoet, besluit het college van burgemeester en wethouders om de voorziening op te nemen in het LRK. Daarna volgen de reguliere jaarlijkse inspecties.

De toezichthouders van de GGD hebben in 2024 95,24% van alle geregistreerde voorzieningen voor kinderopvang, voorzieningen voor buitenschoolse opvang en gastouderbureaus geïnspecteerd. In absolute cijfers betekent dit dat 40 van de 42 geïnspecteerd zijn met een onderzoek na registratie of een jaarlijks onderzoek. Een onderbouwing hiervan vindt u op pagina vier van de ingevulde jaarverantwoording.

3.4 Inspecties VGO

De toezichthouder moet jaarlijks tenminste 50% van de geregistreerde VGO inspecteren, en elke VGO ten minste één keer per drie jaar. Op 1 januari 2024 stonden 44 VGO geregistreerd. Hiervan zijn er 5 in de loop van het jaar uitgeschreven en niet geïnspecteerd. Het aantal VGO dat de basis vormt voor het percentage geïnspecteerde VGO is daarom 39.

De GGD heeft in 2024 27 VGO geïnspecteerd met een jaarlijks of incidenteel onderzoek. Dat betekent dat de steekproef geïnspecteerde VGO in Lingewaard 69,23% bedraagt. Hiermee ligt het aantal geïnspecteerde VGO in Lingewaard ruim hoger dan de 60,1% uitgevoerde inspecties op landelijk niveau.

4. Handhaving

Wanneer een houder niet voldoet aan de geldende kwaliteitseisen kinderopvang heeft de gemeente een beginselplicht tot handhaven. De gemeente ziet ook toe op de naleving van de opgelegde handhavingsbesluiten. Het college houdt zich bij het nemen van besluiten aan haar eigen handhavingsbeleid. Alleen in bijzondere omstandigheden mag het college afzoen van handhaven. Tijdens het gehele jaar 2024 maakte de gemeente Lingewaard, bij de uitvoering van de handhavingstaak, gebruik van GIR-Handhaven.

4.1 Advies handhaven

In 2024 heeft de GGD in Lingewaard 61 afgeronde inspecties uitgevoerd. In vier van deze inspectierapporten werd de gemeente geadviseerd te handhaven conform het handhavingsbeleid. Dat betekent dat het percentage rapporten met het advies “handhaven” 6,56% bedraagt. Dit percentage ligt beduidend lager dan het landelijke percentage van 12,96%. We zijn zeer tevreden over de kwaliteit van de kinderopvang in Lingewaard en de prettige samenwerking met de houders in de gemeente.

Naar aanleiding van de vier rapporten met het advies “handhaven” heeft de gemeente vier handhavingstrajecten ingezet. Dat betekent dat 100% van de rapporten met een handhavingsadvies door de gemeente is opgepakt. Op de in totaal negen tekortkomingen uit alle inspectierapporten met het advies “handhaven” heeft de gemeente drie keer beredeneerd niet gehandhaafd. De onderbouwing hiervan vindt u op pagina 10 van de ingevulde jaarverantwoording. Daarnaast is er soms voor gekozen om geen actie te ondernemen op geconstateerde overtredingen, omdat deze al hersteld zijn met het herstelaanbod.

Een deel van de inspecties was nog niet afgerond vóór 1 oktober 2024 en zijn dus niet meegenomen in de gegenereerde toezichtinformatie. Er is daardoor geen compleet beeld van het aantal handhavingstrajecten dat is ingezet in heel 2024. De inspecties die na 1 oktober 2024 zijn afgerond en de daaraan gekoppelde handhavingstrajecten worden meegenomen in de jaarverantwoording 2025.

4.2 Handhavingsinstrumenten

De keuze voor een bepaald handhavingsinstrument is afhankelijk van de vastgestelde handhavingsstrategie. Conform het vastgestelde handhavingsbeleid van de gemeente Lingewaard is de eerste stap in een handhavingstraject de aanwijzing (waarschuwing gericht op opheffing van het geconstateerde). In 2024 hebben wij nul keer een handhavingsinstrument (aanwijzing) ingezet.

5. Conclusie

De gemeente Lingewaard voert haar wettelijke toezicht- en handhavingstaak met betrekking tot kinderopvang goed uit. Het percentage van 88,89% tijdig afgehandelde aanvragen toestemming tot exploitatie en registratie laat zien dat de processen rondom de afhandeling van nieuwe aanvragen geoptimaliseerd kunnen worden. Kanttekening bij dit percentage is dat het gaat om kleine aantallen, waarbij één te laat afgehandelde aanvraag van grote invloed is op het eindpercentage.

De taakstellingen voor het uitvoeren van inspecties van VGO zijn behaald. Bovendien laten de benchmarkgegevens zien dat wij goed scoren ter vergelijking met de GGD-regio, gemeenten met dezelfde grootteklasse en landelijke gegevens. De kwaliteit van de kinderopvang staat hoog in het vaandel in Lingewaard.

Gemeente Lingewaard
Kinkelenburglaan 6
6681 BJ Bommel
(026) 326 01 11